

'Op naar 2030... ben jij er klaar voor?'

Trendwatcher Richard van Hooijdonk

FOTOGRAFIE: ROGIER EOS

Tekst: Jacques Geluk

Technologische ontwikkelingen gaan zo exponentieel snel, dat innovatie en optimalisatie niet meer voldoende zijn om bij te blijven. Dit hebben we nog nooit meegemaakt. Bedrijven en overheden moeten echt afstand doen van bestaande businessmodellen en ze verstoren om te kunnen overleven. 'Disrupten' noemt trendwatcher en topspreker Richard van Hooijdonk dat. Robots, drones, big data, internet of things, 3D printers, bio- en nano technologie nemen langzamerhand hele sectoren over. Jonge mensen die het briljante talent hebben om technologie heel anders in te zetten geven in een steeds sneller tempo leiding aan de nieuwe wereld. Dat heeft grote impact op bedrijven, instellingen en overheid.

Veel bedrijven, instellingen, overheden, maar ook ziekenhuizen doen elke dag precies hetzelfde, waardoor ze niet zijn voorbereid op steeds sneller gaande veranderingen. “Ik merk steeds vaker dat vooruitdenken, wat heel belangrijk is om te kunnen overleven, moeilijk is voor mensen. Ze zijn niet gemaakt om te veranderen en houden vast aan bestaande processen. Dat is de reden waarom ik vijf jaar geleden gebiologeerd raakte door de trends die de toekomst van de wereld bepalen. Het is mijn passie mensen wakker te schudden en bewust te maken. Niet door te vertellen wat robots en 3D-printers in toenemende mate kunnen en welke gadgets er aankomen, maar te wijzen op de effecten daarvan op onze manier van leven, wonen en werken. En hoe we daarvan kunnen profiteren.”

Richard van Hooijdonk constateert dat veranderingscycli die vroeger 15 jaar duurden zijn teruggebracht naar vijf jaar of nog (veel) minder. “Kijk eens wat Airbnb, Spotify, Netflix, Uber en vele andere jonge start-ups in verschillende sectoren de laatste tijd teweeg hebben gebracht. Zij hebben oude businessmodellen in die sectoren volledig onderuit gehaald. De Wet van Intel-oprichter Gordon Moore, die zegt dat elke twintig maanden een prestatieverdubbeling plaatsvindt, is achterhaald. Innoveren gaat sneller dan ooit. Bovendien komen er veel standaard algoritmen beschikbaar en wordt technologie die veranderingen mogelijk maakt steeds goedkoper. Satellieten kosten geen miljard meer, maar een ton. Robots zijn er al voor 1500 euro. De slimme gyroscoop in drones is nu te koop voor 15 dollar, tegen 100 miljoen dollar ten tijde van de Space Shuttle. Dat betekent dat bedrijven die steeds hetzelfde doen een probleem hebben en aan alle kanten worden ingehaald. Ze verliezen het van jongens en meiden tussen 16 en 25 jaar, die in technologie denken en ademen en zonder specifieke kennis sectoren kunnen overnemen. Zij ‘disrupten’ met drones, big data, 3D-printers en robots. Bijvoorbeeld bij een kappersketen, waar ze het werk laten doen door een haarwas- en straks

misschien ook een kniprobot. Of ze ontwikkelen een volledige geautomatiseerde ‘supply chain’, met zelfrijdende (vracht)auto’s en ‘stock-pick’-robots. Lego, Barilla en de scheepvaartindustrie bekijken het slim door zichzelf te ‘disrupten’, voordat gretige jongeren het doen. Het speelgoedbedrijf komt met een 3D-printer die legoblokjes print, de voedselproducent met een pastaprinter en bij scheepvaartbedrijven doen ze hetzelfde met onderdelen. Deze ondernemingen snappen dat iedereen moet meedoen aan de ‘disruptie’. Overheden moeten hun wetgeving aanpassen om de snelle veranderingen te faciliteren.”

‘Ik heb sinds kort een chip in mijn lichaam. Mijn wachtwoorden en bitcoins staan erop en ik maak er mijn deur mee open’

SLIMME PILLEN EN CHIPS

Ook de landbouw verandert razendsnel. “Sensoren zijn al zo voordelig dat je ze in een miljoen plantjes kunt stoppen. Een drone die er overheen vliegt ‘ziet’ onmiddellijk waar de slechte exemplaren zitten. De oogst kan daardoor verdubbelen. Sproeirobots doen hun werk zo efficiënt dat minder pesticiden nodig zijn.” Amazon bespaart doordat 15.000 robots bestelde artikelen uit het schap halen en op zelfrijdende trucks laden. Banken en overheden kunnen de helft van hun processen laten uitvoeren door slimme data- en algoritmisch gestuurde machines. Dat zorgt voor enorme kostenreducties. “De zorgkosten zijn met behulp van technolo-

gie zelfs te halveren”, weet Van Hooijdonk. “Slimme tandenborstels zorgen ervoor dat poetsen voor kinderen een spannende game wordt, waarmee ze – ook echt – de plak- en gaatjesmonsters verslaan. Slimme pillen, die ik binnenkort krijg, houden na het inslikken 140 waarden bij in je lichaam. Bij afwijkingen belt de huisarts jou! Onnodige bezoeken aan de dokter komen daardoor veel minder voor. Ik heb sinds kort een chip in mijn lichaam. Die is niet alleen voor medische doeleinden geschikt. Mijn bitcoins en wachtwoorden staan erop en ik kan er straks mijn Tesla mee starten.” Natuurlijk moeten bedrijven er, bijvoorbeeld in hun businessmodellen, ook rekening mee houden dat apparaten straks allemaal slim zijn, informatie kunnen verwerken en wereldwijd met elkaar communiceren. Denk aan auto’s, ovens, mixers, pakken, schoenen en zelfs ondergoed. De gereedschapskist van de toekomst is er al, alleen zijn sommige instrumenten nog onbekend en kan nog niet iedereen met het gereedschap omgaan.

LOSLATEN

“Je klaarmaken voor de toekomst begint met het durven loslaten van oude waarden en modellen”, zegt Van Hooijdonk. Vrij vertaald: eerst afbreken (disruptie) en daarna weer opbouwen en rekening houden met voortdurende verandering. “Tijdens mijn lezingen leer ik mijn publiek zwarte, bruine en witte beren identificeren. De zwarte beer verandert niets, de bruine durft niet te veranderen, maar de witte vindt het fantastisch. Doordat veel bedrijven nog niet klaar zijn voor de toekomst, vind je bij de meeste organisaties nog altijd 20 procent zwarte en 60 procent bruine beren, maar soms is ruim de helft zwart. We hebben een andere ‘mindset’ nodig. En die bereiken we door los te laten wat we gewend zijn. Een ingewikkeld proces dat zich afspeelt in het menselijk brein. Daarom laat ik tijdens mijn lezingen ook zien hoe je zo’n ‘mindset-verandering’ aanpakt. Uiteraard met veel voorbeelden en humor. Bedrijven, instellingen en overheden moeten beseffen dat de weg naar de toe-

komst begint bij 'disruptief management' en 'young digitals', die anders willen werken onder een andersoortige leiding en zelf willen sturen. Deze briljante geesten moeten een plek krijgen in de directie of de raad van bestuur. Ik geloof in 'reverse mentoring'. Jong leert oud in de 'boardroom'."

DE ORGANISATIE VAN DE TOEKOMST

Naast de 'Trends 2030'-sessie presenteert Van Hooijdonk het nieuwe inspiratieprogramma 'Company of the Future'. Daarin laat hij zijn publiek kennismaken met tien aspecten die het bedrijf (instelling/overheid) van de toekomst moet hebben om te overleven en exponentieel te kunnen groeien in een snel veranderende maatschappij. "Het eerste aspect is minder eigendom en meer datagestuurd, maar net zo belangrijk is dat het personeelsbestand voor de helft moet bestaan uit freelancers. Vroeger konden mensen dertig jaar vooruit met hun vaardigheden, nu hooguit vijf. Bedrijven moeten dus periodiek van mensen kunnen wisselen en de mogelijkheid hebben briljante geesten uit de hele wereld in te huren. Daarnaast gaan organisaties steeds meer met algoritmen werken, waardoor apparaten, robots en machines zonder menselijk ingrijpen dingen kunnen leren op basis van eigen intelligentie. Zelfdenkende mechanismen. Al deze aspecten samen en het feit dat robots en slimme machines werk overnemen doordat ze goedkoper en efficiënter zijn, zullen ervoor zorgen dat bedrijven mensen ontslaan." Domotica- en algoritmespecialisten, robotontwerpers en datawetenschappers hoeven zich volgens de trendwatcher geen zorgen te maken, maar lager opgeleiden (zoals 22 procent van de jongeren tussen 18 en 35 jaar) zullen de veranderingen als eerste voelen. Voor hen zal er minder werk zijn.

ROBOTBELASTING

"Wereldwijd wordt gesproken over een robotbelasting. Bedrijven betalen bijvoorbeeld de helft van het financiële voordeel dat robots opleveren aan de overheid, die de opbrengst teruggeeft aan de maatschap-

pij. De bedoeling is dat iedere wereldburger straks een basisinkomen krijgt, zonder dat daar een tegenprestatie voor nodig is. In Nederland, maar ook elders wordt daar al mee geëxperimenteerd." Van Hooijdonk constateert dat ouders en docenten een belangrijke rol spelen bij het klaarstomen van jongeren voor de toekomst. "Uitgangspunt is dat de komende vijf jaar twee miljard mensen extra toegang krijgen tot internettechnologie, die straks zo efficiënt is dat mensen in veel sectoren overbodig zijn. Hele bedrijfskolommen worden opgeheven of zijn dat al. Neem fotografie. Fotografie is nu gratis. Rolletjes zijn niet meer nodig, afdrukcentrales hebben geen werk meer. Zelfs aparte camera's zijn vaak overbodig, want met elke smartphone kun je foto's maken. Per dag worden nu meer foto's via sociale media gedeeld, dan er vroeger in een jaar werden afgedrukt."

ONDERZOEKSTEAM

Richard van Hooijdonk en zijn internationale team van onderzoekers onderzoeken in vijftien sectoren zeven megatrends, waaronder big data, robots, internet-of-things, wearables en cybercrime. "Ik zie mezelf als een soort radar, door het internet te scannen en algoritmen te laten draaien. Over de wereldwijde ontwikkelingen die we in de markt ontdekken schrijven we artikelen en boeken en houd ik lezingen. Veel daarvan gaan over kansen. Cybermisdaad is de keerzijde. "Er zal nooit meer dataveiligheid zijn. Dat wordt de grootste ramp ooit. Om de schade door hackers, die wereldrecords blijven breken, te beperken moeten overheden – die eigenlijk niet het DNA hebben om hierover mee te denken – en het 'disruptieve' bedrijfsleven (de Googles en Amazons van deze wereld) veel meer met elkaar praten, dynamisch samenwerken, regels opstellen en van elkaar leren." Positief is dan weer dat er nu al bedrijven zijn die falen belonen. Leren van mislukkingen kan immers heel veel opleveren.

VOORUITBLIK

Natuurlijk lopen sommige dingen anders dan we nu denken. "Maar er zijn dingen die blijven, slimmer en beter worden, zoals algoritmen, robots, sensoren en big data. Niet voor niets leg ik uit wat algoritmen zijn, wat robots kunnen en maak ik duidelijk dat de wereld verandert en dat we bovenop nieuwe ontwikkelingen moeten zitten om tijdig te kunnen bijschakelen. Daar zijn proeftuinen en toekomstlaboratoria voor nodig, maar ook een volledig andere aansturing van organisaties. Ook geef ik op aanvraag lezingen voor directies, raden van bestuur en managers vertel ik hoe ze dat kunnen doen en hoe ze moeten kijken naar integratieprocessen en acquisities. Mijn basisverhaal is dat we de snelheid en complexiteit van veranderingen die we nu ervaren nooit eerder hebben meegemaakt en voor ons vooruitkijkers verandert de wereld nog sneller. Als futurist weet en zie ik veel, maar word ik nog dagelijks verrast door alles wat er om mij heen gebeurt' 🚀

Richard van Hooijdonk is trendwatcher, internationaal topspreker voor onder meer multinationals en

grote organisaties. Hij is oprichter van Trendtastic. Tijdens lezingen neemt hij zijn publiek mee naar een inspirerende toekomst waarin leven, werken en ondernemen drastisch veranderen. Meer dan 300.000 mensen hebben zijn inspiratiesessies al bezocht en gemiddeld gewaardeerd met 9,2. Hij is gastdocent aan diverse universiteiten. Eerder werkte hij als strategisch adviseur, marketingdirecteur en lid van de raad van bestuur van diverse banken, uitgevers en technologiebedrijven.

richardvanhooijdonk@speakersacademy.nl